

P R A K T I C K É P Ř Í P A D Y.

Při rozchodu manželů, není-li tu již společné domácnosti a je-li tedy potřeba upravit výživu rodiny zatím do skončení sporu, lze to učiniti opatřením prozatímním, třeba ještě ani spor o rozvod nebo rozluky nebyl zahájen, jen jedná-li se aspoň o jiný spor manželský z důvodu rozchodu vzešlý. O podmínkách platí zásady občanského práva. — Slušná výživa podle § 91 obč. zák.

Ohrožená strana A, podavši proti svému manželu B žalobu na přijetí do společné domácnosti, domáhá se povolení prozatímního opatření, jímž by odpůrci bylo uloženo, aby jí platil na prozatímním výživném obnos 1200 Kč měsíčně, kromě nájemného z bytu.

Okres. soud v P. návrh v celém rozsahu zamítl z těchto důvodů:

Podle § 91 o. z. o. a § 382 č. 8 ex. ř. má manželka proti manželu nárok na výživu a to podle jeho jmění, až do doby, kdy buď dohodou nebo soudním výrokem manžel bude této povinnosti zproštěn a jest jí ve smyslu §§ 108 a 117 o. z. o. přiznati toto prozatímní výživné i když jí manžel dává vinu na rozchodu a i když není se obávati ohrožení budoucí exekuce. Potud podmínky nároku jsou dány. Podle § 117 o. z. o. jest manželce vyměřiti prozatím slušné výživné, t. j. přiměřené podle stavu jmění a příjmů manželových. Vzhledem k čistému služeb. příjmu odpůrcovu 39.540 Kč ročně, od něhož nutno odečísti vyživovací příspěvek 300.— Kč placený jím měsíčně na dvě částky a 2120 Kč ročně placený na byt ohrožené, takže zbývá ročně 33.820 Kč, jeví se býti příspěvky, který odpůrce ohrožené platí per 900.— Kč přibližně $\frac{1}{3}$ celkového jeho čistého příjmu. Připočte-li se 2120 Kč placený odpůrcem za byt pro ohroženou, obnáší celkový jeho příspěvek ročně 12.920 Kč, což jest podle názoru soudu v poměru k majetkovým poměrům manželovým výživné dostatečné a slušné podle § 117 o. z. o. Nárok manželčin podle § 91 o. z. o. jest tím splněn a návrh na vydání proz. opatření je proto bezpředmětný.

Rekursní soud změnil k rekursu ohrožené manželky rozhodnutí prvního soudu tak, že ohrožující straně přikázal, aby platila ohrožené straně měsíční výživné 1200.— Kč a aby nahradila jí útraty rekursu.

Důvody: Výživné, které má ohrožující strana poskytnouti ohrožené, má býti slušné podle §§ 91, 108, 117 obč. z. Musí jím býti uhrazeny náklady nejen výživy ohrožené strany, nýbrž i

ostatní potřeby slušností předepsané. Stupeň této slušnosti jest určován přirozeně též společenským postavením a kulturními potřebami jejími a jejího manžela, který jest inženýrem u C a má ročně hrubých služebních platů 44.496 Kč, po srážkách 39.840 Kč. Nelze pochybovati, že pro panující drahotu všech předmětů sloužících k uspokojení potřeby slušné výživy, která je všeobecně známa, nestačí peníz 900.— Kč měsíčně, aby mohly za něj býti opatřeny veškeré potřeby pro slušnou výživu ohrožené, jako manželky inženýra mimo byt. Nákladům těchto potřeb mimo náklad 2120 Kč ročně na byt, jest přiměřena částka 1200 Kč, již rekursní soud určuje, opíraje se o zmíněné drahotní poměry, o výše citované zák. předpisy a o ustanovení §§ 402 a 78 ex. ř. a § 273 c. ř. s. Tato částka jest přiměřena též jmění ohrožující strany (91 o. z. o.), neboť po zaplacení jejím, nákladů na byt a vyživ. příspěvku na děti, zbude jí ještě 19.660 Kč ročně, ze kterých může uhraditi veškeré náklady vlastních potřeb i je-li zdraví její takové, jak líčí.

Výše zmíněnými skutečnostmi jest též osvědčeno ohrožení ohrožené strany předpisem § 381 č. 2 ex. ř. žádané, neboť jest na biledni, že placením vyživovacích příspěvků 1200.— Kč měsíčně bude odvrácena nenahraditelná škoda, jež téže straně jinak hrozí. — Výrok o náhradě útrat rekursu opírá se o ustanovení §§ 402, 78 ex. ř. a 41, 50 c. ř. s.

Nejvyšší soud k dovolacímu rekursu odpůrce ohrožené strany usnesení rekursního soudu změnil tak, že odpůrce B je povinen ohrožené A platiti na prozatímním výživném toliko 900.— Kč a že návrh na přisouzení útrat rekursu se zamítá a ohrožená jest povinna zaplatiti odpůrci útraty dovolacího rekursu.

Důvody: Nelze přisvědčiti názoru stěžovatelovu, že by určení prozatímního výživného bylo nepřípustno proto, že nejde o spor rozvodový, rozlukový neb o spor o výživné. Podle doslovu §§ 108 a 117 obč. zák. má se povoliti prozatímní výživné, žádáno-li o rozvod nebo rozluky a občanský zákoník se tedy výslovně o jiných případech nezmiňuje a také exekuční řád § 382 č. 8 této otázky zvlášť neřeší.

Přes to lze jí přisvědčiti. Zákon dává manželce za trvání manželství zásadně nárok na přiměřenou výživu (§ 91 obč. zák.). Právo ono ovšem zásadně lze uplatniti jen pořadem práva. Nelze však zastávati názor, že by opuštěné manželce, která se domáhá přijetí do společné domácnosti sporem, nechce rozvodu ani rozluky, a když ani manžel sporu o rozvod nebo rozluky ne zahájil, odpíralo se právo na prozatímní výživu do roz-

hodnutí sporu o přijetí do společné domácnosti. Výživa její je tu stejně ohrožena, jako kdyby šlo o spor rozvodový nebo rozlukový a potřeba úpravy zatímni očividná. §§ 117 a 108 obč. zák. vyslovují pro případ rozluky a rozvodu všeobecnou zásadu, plynoucí z povahy věci. Nárok manželčin je totiž osvědčen již tím, že manželství trvá, ohrožení výživy pak přiznaným opuštěním. Že jde o zásadu všeobecnou, plyne i z toho, že § 108 obč. z. se na § 117 obč. z. odvolává. Také v poradách k obč. zák. (srov. Ofnerovy protokoly II. str. 139) lze nalézt pro tento názor oporu. Byl totiž přijat jednohlasně námět Pratoberverův, daný na uvážení, zda se při rozvodu (ohledně prozatímní úpravy výživy) obyčejná procesní forma měla zachovati a zda by nebylo úspěšnější takový spor co nejrychleji ukončiti, takže soudce na stížnost stran z moci úřadu a ve formě nařízení by měl rozhodnouti. Došlo-li by však s předmětem rozluky ke sporu o jiné otázky, na příklad o výživu (rozuměj definitivní úpravu) nebo splnění svatebních smluv a pod., měly by se tyto poukázati na pořad právní. — Z toho je patrný úmysl zákonodárcův, že prozatímní úprava výživného, jak ji § 117 a § 108 obč. z. stanovil v případě rozchodu manželů, měla býti urychleně vyřízena v zájmu zabezpečení rodinné výživy. Také spolu tvůrce obč. z. Feiller ve svém komentáři k § 117 obč. zák. pokládá za samozřejmé, že manželce taková prozatímní výživa přísluší a cituje všeobecnou zásadu § 91 obč. z. Panuje tedy v našem právu všeobecná zásada, že při rozchodu manželů, není-li tu již společné domácnosti, a je-li tedy potřeba upravit výživu rodiny zatím do skončení sporu, lze to učiniti opatřením prozatímním, třeba ještě ani spor o rozvod nebo rozluku zahájen nebyl, jen jedná-li se aspoň o jiný spor manželský, o spolužití, z důvodu rozchodu vzešlý.

Na tom nebylo ničeho měněno exekuč. řádem, ježto podle motivů ponechány byly ohledně podmínek prozatímní výživy zásady občanského práva a toliko řízení bylo podrobeno formám platným pro prozatímní opatření podle exekučního řádu. (Srov. zprávu výboru, str. 52.)

Ale názor rekursního soudu, že přiměřeným zatímním výživným je obnos 1200 Kč měsíčně, není správný, platí-li manžel navrhovatelce ročně 2120 Kč na byt, má-li 39.540 Kč čistého příjmu, když sám je nemocen, jak rekursní soud připouští, a má

jako inženýr u C. také nárok na to, aby jemu zůstal obnos potřebný k výživě přiměřeně stavu jeho a k udržení existence v zájmu samé rodiny a dále, když má vedle povinnosti živiti manželku také povinnost živiti dvě děti. Za těchto okolností vyčerpává plat 12.920 Kč pro manželku čistý příjem žalobcův skoro jednou třetinou a nelze ho nazvat proto nepřiměřeným. — Proto bylo stanoviti prozatímní výživné obnosem toliko 900.— Kč, který manžel sám dobrovolně platil, aniž by bylo lze návrh na určení prozatímního výživného zcela zamítnouti. — Výrok o útratách spočívá na §§ 41 a 50 c. ř. s. a § 78 a 393 ex. řádu. V důsledku ustanovení § 393 ex. ř., ježto prozatímní opatření děje se na náklad strany ohrožené, bylo zamítnouti návrh její na přisouzení útrat rekursu, jež nese ohrožená strana sama potud, pokud nebude ve hlavním sporu rozhodnuto, zda jí nárok na jich náhradu přísluší.

Ohledně útrat odpůrci vzešlých dovolacím rekursu platí ustanovení všeobecná (§ 78 ex. ř., §§ 41, 50 c. ř. s.).

Rozhodnutí nejvyššího soudu z dne 16. března 1926 č. j. R I 1012/25-2. JUDr. Richard Weinfurter.

Odvolací soud nepřezkoumává odvolací důvody samy o sobě, nýbrž přezkoumává je na základě celého skutkového děje, jenž je základem sporu. Odvolací soud musí přezkoumati i vady rozsudku nevytýkané, jestliže jich strana zvítězivší ve sporu — nemajíc opravného prostředku — ani vytýkati nemohla.

Žalobkyně A. K. pronajala žalovanému T. B. ve svém domě obchodní místnosti, při čemž žalovaný nesl značný náklad přestavby domu, jež byla k zařízení obchodu nutna, ze svého.

Žalovaný přijal manžela žalobkynina pro dotyčný obchod jako obchodvedoucího, po nějakém čase však jej propustil. Na to došlo k různicím mezi žalobkyní a jejím manželem na jedné a personálem žalovaného na druhé straně, a žalobkyně podala konečně na T. B. žalobu na zrušení nájemní smlouvy, opíraje nárok svůj o tyto důvody:

1. žalovaný neprovedl adaptaci zadního traktu domu tak, jak se k tomu smlouvou zavázal;
2. personál žalovaného nezachovává předpisů domácího řádu;
3. žalovaný dluhuje žalobkyni nájem za delší dobu;
4. poškozuje nájemní objekt;
5. zavázal se zvláštní dohodou, že nájemní smlouva se